

Ni Presidente Thomas S. Monson

Dagiti Pili

Pilientayo koma ti narigrigat nga umno imbes a ti nalaklaka a biddut.

Kakabsat, sakbay a rugiak ti pormal a mensahek ita nga aldaw, kayatko nga ipadamag ti uppat a baro a templo, a kadagiti sumuno a bulan ken tawen, maipatakderdanto kadagiti sumaganad a lokasion: Quito, Ecuador; Harare, Zimbabwe; Belém, Brazil; ken ti maikadua a templo iti Lima, Peru.

Idi nagbalin ak a miembro ti Korum dagiti Sangapulok ket-dua nga Apostol idi 1963, adda 12 a maus-usar a templo iti intero a Simbaan. Iti dedikasion ti Templo ti Provo City Center dua a lawasen ti napa-labas, adda itan 150 a templo a maus-usar iti sangalubongan. Nalaus a panagyamantayo kadagiti bendision nga aw-awatentayo kadagitoy a nasantuan a templo.

Ita, kakabsat, kayatko a yebkas ti panagyamanko para iti gundaway a mangiburay kadakayo iti sumagmamano a kapanunotan iti daytoy a bigat.

Pampanunotek itay kallabes maipapan kadagiti pili. Nakuna a naggapu iti babassit dagiti dadakkel a pasamak iti pakasaritaan, ket kasta met ti maaramid iti biag dagiti tao. Dagiti pili nga aramidentayo ti mangikeddeng iti pagtungpalantayo.

Idi pinanawantayo ti biagtayo sakbay daytoy a biag ket simrektayo iti mortalidad, inkuyogtayo ti sagut ti kinawayaya a panagpili. Panggeptayo a tun-oyen ti celestial a gloria, ket dagiti pili nga aramidentayo, iti dakkel a paset, ket mangikeddengto no maragpattayo wenno saan ti panggep a tun-oyentayo.

Kaaduanna kadakayo ti pami-liar ken ni Alice iti Lewis Carroll's classic novel *Alice's Adventures in Wonderland*. Malagipyo a napan isuna iti pagkrusan a kalsada nga adda dua a dalan iti sangona, tunggal maysa ket agtultuloy ngem agsupadi ti pagturonganda. Kabayatan ti panangpampanunotna no ania a dalan ti pagligkuanna, nakasangona ti Pusa a Cheshire, a nagsaludsodan ni Alice, "Ania a dana ti surotek?"

Insungbat ti pusa, "Depende dayta no sadino ti kayatmo a papanan. No dimo ammo no sadino ti kayatmo a papanan, saan a napateg no ania a dana ti surotem."¹

Saan a kas ken ni Alice, ammotayo no sadino ti kayattayo a papanan, ken *napateg* nga ammuen ti dalan a papanantayo, gapu ta ti dana a surotentayo iti daytoy a biag ket

agturong iti pagtungpalantayo iti sumaruno a biag.

Pilientayo koma nga ipasdek iti kaunggantayo ti natibker ken nabileg a pammati nga agbalinto a kasamayan a depensa a panglaban kadagiti dakes a gandat ti kabusor—pudno a pammati, ti kita ti pammati a mangtulong kadatayo ken mangpatibker iti tarigagaytayo nga agpili iti umno. No awan ti kasta a pammati, awan ti pagturongantayo. Addaan iti daytoy, maipatungpaltayo dagiti panggeptayo a tun-oyen.

Nupay masansan a nainsiriban ti intay panagpili, adda dagiti gundaway nga agbidduttayo kadagiti pilitayo. Ti sagut ti panagbabawi, nga impaay ti Mangisalakantayo ti mangpabael kadatayo a mangatur kadagiti turongentayo iti biag, tapno makasublitayo iti dana a mangiturongto kadatayo iti celestial a gloria a kalkalikagumantayo.

Mapagtalinaedentayo koma ti tured a mangsuppiat iti paggustuan ti kaaduan. Mapilitayo koma ti narigrigat nga umno imbes a ti nalaklaka a biddut.

Bayat ti panangpampanunottayo kadagiti panggeddeng nga intay aramiden iti inaldaw iti biagtayo—aramidentayo man daytoy a pili wenno dayta a pili—no pilientayo ni Cristo, maaramidntayo ti umisu a pili.

Sapay koma ta agbalin a kastoy ti naimpapusuan ken napakumbaba a kararagko iti nagan ni Jesucristo, ti Apo ken Mangisalakantayo, amen.

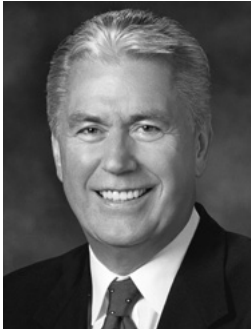
NAGADAWAN

1. Naadaw manipud iti Lewis Carroll, *Alice's Adventures in Wonderland* (1898), 89.

Dagiti Pannursuro para iti Panawentayo

Manipud iti Mayo 2016 agingga iti Oktubre 2016, dagiti adalen iti Melchizedek Priesthood ken Relief Society kadagiti maikapad a Domingo ket nasken a maisagana manipud iti maysa wenno ad-adu pay a bitla a naited iti sapsap a komperensia ti Abril 2016. Iti Oktubre 2016, mabalina a mapili dagiti bitla manipud iti sapsap a komperensia ti Abril wenno Oktubre. Pilienda dagiti stake wenno district president no ania dagiti mensahe nga usarento kadagiti lugarda, wenno mabalinda nga idutok daytoy a pagrebbengan kadagiti bishop ken branch president.

Sidadaan a magun-od dagitoy a bitla iti adu a lengguahe iti conference.lds.org.

Ni Presidente Dieter F. Uchtdorf
Maikadua a Mammagbaga iti Umuna a Panguluhen

Baklayennakanto kadagiti Abagana nga Iyawid iti Pagtaengan

Kas iti panangsapul ti Naimbag a Pastor iti napukaw a karnerona, no itag-ayyo laeng ti pusoyo iti Mangisalakana ti lubong, masarakannakayto.

Maysa kadagiti malagipko idi ubingak pay ket ti makaringing iti nakabutbuteng nga uni ti sirena ti ungor ti panagdarup ti militar. Madamdama pay, maysa pay nga uni ti nakapsut a batingting ken panagpusipos dagiti elise, nga in-inut a pumigpigsa agingga a magunggonna ti mismo a tanga-tang. Kas nasanayen a naimbag ti inami, tunggal maysa kadakami nga agkakabsat tukmaanmi ti nakasaganan a bagmi ket agtaraykam a mapan iti turod iti salaknib dagiti bomba. Bayat ti panagdardarasmii iti panangtaray iti nasipngget a rabii, nagtinnag manipud iti tangatang dagiti berde ken puraw a gil-ayab a pangtanda kadagiti lugar a mabom-baan. Nakaskasdaaw, ta tunggal maysa ket awaganda dagitoy a gil-ayab iti Krismas tree.

Uppat ti tawenko idi, ket saksi-ak iti lubong ti gubat a mapasasamak.

Dresden

Saan unay nga adayo ti lugar a nagnaedan ti familiak ti ciudad ti Dresden. Dagiti tao a nagnaed idiay ti nakasaksi iti nalabit a rinibribu a gundaway ti nasaksiak. Nasaksiak dagiti makadadael nga uram, a gapuanan dagiti rinibribu a tonelada ti pagpasabog wenna pagpabettak, nga alisto a nangperdi iti Dresden, a nangdadael iti nasurok a 90 porsiento ti ciudad ken nangibati kadagiti dadael ken napirsapirsay a bato ken dapo laengen.

Iti ababa laeng a kanito, ti ciudad a sigud a maaw-awagan iti “Jewel Box” ket awanen. Insurat ni Erich Kästner, maysa a German author, maipapan ti pannakadadael, “Iti rinibu a tawen nabangon ti kinangayedna, ngem iti maysa a rabii nadadael daytoy a namimpinsan.”¹ Diak maarapaap idi ubingak no kasano a maigibus dagiti panagdadael ti gubat nga inrugi mismo dagiti bukodmi a tattao. Ti lubong iti lawlawmi ket kasla awanen

ti namnama ken awanen ti masakbayan.

Itay napalabas a tawen naaddaanak iti gundaway nga agsubli iti Dresden. Pitupulo a tawen kalpasan ti gubat, maysa manen daytoy a “Jewel Box” ti maysa a ciudad. Nadalusanen dagiti narebbek ken naisublin ti ciudad ket napapintas payen daytoy.

Kabayatan ti panagbisitak nakitak ti Lutheran church Frauenkirche, ti Church of Our Lady. Dati a naipatakder idi 1700, maysa idi daytoy kadagiti sumilsileng nga alahas ti Dresden, ngem pinagbalin ti gubat daytoy a kas maysa a buntun iti narumrumek a batbato. Iti uneg ti adu a tawen nagtalinaed a kasdiay, agingga nga iti kamaudiananna ket naikeddeng a mabangon manen ti Frauenkirche.

Dagiti bato a naggapu iti nadadael a simbaan a mabalin pay nga usaren ket naurnong ken naurnos, ket naaramat iti pannakaipatakder manen daytoy. Ita makitayo dagitoy pinangisit ti apoy a bato a naimarka kadagiti akinruar a pader. Dagitoy a “piglat” ket saan laeng nga agserbi a pakalaglagipan ti pakasaritaan ti gubat daytoy a pasdek no di ketdi maysa pay a patakder a pakalaglagipan iti namnama—maysa a nadayag a simbolo ti kabaelan ti tao a mangparnuay manen iti baro a biag manipud kadagiti dapo.

Bayat ti panangutobko iti pakasaritaan ti Dresden ken masmasdaaw iti kinalaing ti tao a mangbukel ken mangisubli manen iti maysa a naan-anay a nadadaelen, nariknak ti nasam-it nga impluensia ti Nasantuan nga Espiritu. Awan duadua, panagkunak, a no kabaelan ti tao, ti mangbukel manen iti maysa a nakapimpintas ken nakangatngato a pasdek manipud

kadagiti natda ken nadadael ken narumrumek a bato ti nadadael a ciudad, kasano ngata ti kadakkel ti kabaelan ti Mannakabalin nga Ama a mangbukel manen iti kinatao dagiti annakna a nagbiddut, narigatan, ken nayaw-awan iti dalan?

Saan a napateg no kasano ti kadakkel ti dadael ti panagbiagtayo. Saan a napateg no kasano ti kadagsen dagiti basbasoltayo, no kasano ti kauneg dagiti luksawtayo, no kasano ti kinaliday, pannakabaybay-an, wenno pannakapaay a marikna dagiti puspusotayo Uray pay dagiti naawanan iti namnama, agbibiyag iti pannakaupay, nagulbod, nangisuko iti integridadda, wenno timmalikud iti Dios ket mabalin a mabukelda manen. Malaksid laeng dagiti sumagmamano nga annak a ti sairo, awan ti biag a nadadael a saan a mabalin nga isubli manen.

Daytoy ti naragsak a damag ti ebanghelio: gapu iti agnanayon a plano ti kinaragsak nga impaay ti managayat a Nailangitan nga Amatayo ken babaen ti awan inggana a sakripisio ni Jesus a Cristo, saantayo laeng a masubbot manipud iti natnag a kasasaadtayo ken mapatarnawtayo manen, no di ketdi mapadur-astayo pay iti wagas a di maipagarup ti tao ket agbalintayo nga agtawid ti agnanayon a biag ken makiranud iti gloria ti Dios a di mailadawan.

Ti Pangngarig maipapan ti Napukaw a Karnero

Kabayatan ti panagserbi ti Mangisalakana, saan nga inanamongan dagiti dadaulo ti relihion ti panawenna ti pannakipulapol ni Jesus kadagiti tao nga inawaganda iti “managbasol.”

Nalabit a para kadakuada kasla pabpabus-oyan wenno palpalugodanna ti panagbasolda. Nalabit a patianda a ti kapintasan a wagas tapno matulongan dagiti managbasol ket babaen ti panangilunod, panangumsi, ken panangibabain kadakuada.

Idi naawatan ti Mangisalakana no ania ti pampanunoten dagiti Fariseo ken escriba, nagestoria Isuna:

“Asino kadakayo ti adda sangagatut a karnerona, no mapukawna ti maysa kadakuada, dina panawan iti away dagiti siam a pulo ket siam ket mapanna sapulen ti napukaw agingga a masarakanna?”

“Ket idi masarakanna daytoy, imbaklayna kadagiti abagana, a nagragrag-o.”²

Kadagiti napalabas a siglo, ti panakaawat iti daytoy a pangngarig ket maysa nga awag iti panaggunaytayo a mangisubli iti napukaw a karnero ken mangtulong kadagiti nayaw-awanen iti dalanda. Idinto nga awan duadua a husto ken nasayaat daytoy, pampanunotek nga adda pay sabali a kaipapananna daytoy.

Posible kadi a ti panggep ni Jesus, ti umuna ken kangrunaan, ket mangisuro maipapan iti Naimbag a Pastor?

Posible kadi nga ipampaneknekna maipanggep ti ayat ti Dios para kadagiti annakna a nayaw-awanen iti dalanda?

Posible kadi a ti mensahe ti Mangisalakana ket ti Dios ket naan-anay nga am-ammona dagiti nayaw-awanen iti dalanda—ket masarakannanto ida, tapno tulongannanto ida, ken tapno ispalennanto ida?

No kasta ngarud, ania ti nasken nga aramiden ti karnero tapno maikari iti daytoy nadiosan a tulong?

Nasken kadi nga ammo ti karnero no kasano nga usaren ti sextant a mangkarkolo kadagiti aramid iti aglawlawna? Nasken kadi a kabaelan-na nga usaren ti GPS tapno mangipa-kaammo no sadino ti yanna? Nasken kadi nga adda ekspertona a mangaramid iti app tapno umawag para iti tulong? Kasapulan kadi ti maysa nga am-ammo a tao a mangendorso iti karnero sakbay nga umay mangispal ti Naimbag a Pastor?

Saan. Siempre saan! Maikari ti karnero iti nadiosan a pannakaispal gapu ta isu ket ay-ayaten ti Naimbag a Pastor.

Para kaniak, ti pangngarig maipapan iti napukaw a karnero ket maysa kadagiti binatang iti amin a nasantuan a kasuratan a mangted iti namnama.

Ti Mangisalakantayo, ti Naimbag a Pastor, am-ammo ken

ay-ayatennatayo. Am-ammo ken ay-ayatennakayo.

Ammona no nayaw-awankayo, ken ammona no sadino ti yanyo. Ammona ti panagladingityo. Dagiti naulimek a panagpakaasiyo. Dagiti panagbutengyo. Dagiti panagluayo.

Saan a napateg no kasano a napukaw—nalabit a gapu iti biddut a panagpiliyo wenno gapu kadagiti kasasaad a saanyo a malapdan.

Ti napateg ket dakayo ti annakna. Ay-ayatennakayo. Ay-ayatenna dagiti annakna.

Gapu ta ay-ayatennakayo, sapulennakayo. Ibaklaynakayonto kadagiti abagana, nga agragagsak. Ket no itulodnakayo iti pagtaenganyo, kunananto iti maysa ken iti amin, “Makipagraggaskayo kaniak; gapu ta nasarakakon ti karnerok a napukaw.”³

Ania ti Nasken nga Aramidantayo?

Ngem, mabalin a pampanunotenyoy, ania ti nasken nga aramidek? Awan duadua a nasken nga adda met aramidek a saan laeng nga agur-uray iti tulong.

Idinto a tarigagayan ti managayat nga Amatayo a makasubli Kenkuana ti amin nga annakna, awan ti asino man a pilitenna nga agsubli iti langit.⁴ Saannatayo nga ispalen ti Dios no ditayo kayat.

Ania ti nasken nga aramidantayo?

Simple laeng ti awisna:

“Agsublikayo . . . kaniak.”⁵

“Umaykayo kaniak.”⁶

“Umasidegkayo kaniak ket umasidegkako kadakayo.”⁷

Iti kastoy a wagas maipakitatayo Kenkuana a kayattayo ti maispal.

Kasapulan daytoy ti bassit a pammati. Ngem saankayo a maawanan iti namnama. No diyo pay la kabaelan ti maaddaan iti pammati ita, rugianyon ti mangnamnama.

No diyo maisao nga ammoyo nga adda sadiay ti Dios, manamnamayo nga adda sadiay. Mabalinyo a tarigagayan ti mamati.⁸ Umdas daytan tapno makairugi.

Kalpasanna, addaan iti dayta a namnama, umararaw iti Nailangitan

nga Ama. Ipariknanto ti Dios ti ayatna kadakayo, ket isalakan ken pagbalbiwennakayo.

Iti panaglabas ti panawen, maila-sinyonto ti imana iti biagyo. Marik-nayonto ti ayatna. Ket ti tarigagay a magna iti silawna ken mangsuot iti dalanna ket mangpadur-asto iti tunggal addang ti pammati nga alenyo.

Awagantayo dagitoy nga addang ti pammati iti “panagtungpal.”

Saan a nalatak a balikas dayta kadagitoy nga aldaw. Ngem ti panagtungpal ket maipatpateg a konsepto iti ebanghelio ni Jesucristo gapu ta ammotayo a “babaen ti Pannubbot ni Cristo, maisalakan ti amin a sangkatawan, babaen ti panagtungpal kadagiti paglintegan ken ordinansa ti Ebanghelio.”⁹

No nayonantayo ti pammatitayo, nasken a nayonantayo met ti kinapudnotayo. Dinakamatko itay ti maysa a German author a nagladingit unay iti pannakadadael ti Dresden. Insuratna pay ti binatog a “Es gibt nichts Gutes, ausser: Man tut es.” Para kadagiti saan a nalaing nga agsao iti celestial a pagsasao, maipatarus daytoy a kas “Awan ti nasayaat a mapasamak no saanmo nga arami-den daytoy.”¹⁰

Mabalin a nalaingtayo nga agsari-ta maipapan kadagiti naespirituan a bambanag. Mabalin a maguyugoytayo dagiti tao iti nalaing a panagipatarustayo kadagiti banag a mainaig iti relihion. Mabalin nga isarita tayo nga addaan iti naan-anay a regta maipapan iti relihion ket “arapaapentayo ti mansion[tayo] iti ngato.”¹¹ Ngem no ti pammatitayo ket saan a mangbalbiw iti wagas ti panagbiagtayo—no dagiti pammatitayo ket saan a makaimpluensia kadagiti inaldaw a panggeddengtayo—awan serbi ti relihiontayo, ken ti pammatitayo, no saan man a natay, ket awan duadua a nakapsut ken adda iti peggad nga in-inut a mapukaw.¹²

Ti panagtungpal ket mangpatibker iti pammati. Babaen ti panagtungpal

magun-odtayo ti silawkadagiti kararuatayo.

Ngem no dadduma kasla biddut ti panagawattayo iti panagtungpal. Mabalin a panunotentayo a ti panagtungpal ti mismo a panggep imbes a wagas tapno maragpat ti panggep. Wenno mabalin a panunotentayo a maitulad iti maysa a landok a maul-ulit nga ikabil iti inut ti apoy agingga a maubog daytoy ket kasapulan met a pilitentayo nga agtungpal dagiti ipatpategtayo agingga nga agbalinda a nasantuan ken nailangitan.

Awan duadua maipapan iti daytoy, adda dagiti gundaway no kasapulan-tayo a siiiget nga ikasaba ti panagbaw-i. Awan duadua, adda dagiti tao a babaen laeng iti kastoy a wagas a matulongan ida.

Ngem nalabit nga adda sabali pay a metapora a makailawlawag no apay nga agtungpaltayo kadagiti bilin ti Dios. Mabalin a ti panagtungpal ket saan a panangkillo, panangtiritir, ken panangrusod, kadagiti kararuatayo agingga a mabalbiwan ti kinataotayo. Ketdi, daytoy ti proseso a pakatakuatantayo no ania ti pudno a kinataotayo.

Pinarsuanatayo ti Mannakabalin a Dios. Isu ti Nailangitan nga Amatayo. Datayo dagiti literal nga espiritu nga annakna. Naparsuatayo iti sagrado a material a kanginginaan ti pategna ken nalaus ti kinapinona, ket iti kasta adda iti kinataotayo ti kinasantuan.

Nupay kasta, ditoy a lubong, mapno dagiti panunot ken ugalitayo iti kinadakes, basbasol ken kinarugit. Ti tapok ken rugit ti lubong ti mangmulit kadagiti kararuatayo, a mangparigat a mangilasin ken manglagip iti pudno a nagtaudan ken panggeptayo.

Ngem saan a makapagbalbiw daytoy iti pudno a kinataotayo. Agtalinaed ti nakaisigudan a kinasantuan iti kinataotayo. Ket iti kanito a pili-entayo nga itunos dagiti puspusotayo iti ay-ayatentayo a Mangisalahan ket magnatayo iti dana ti kinadisipulo,

adda datdatlag a mapasamak. Ti ayat ti Dios ti mangpunno iti puspusotayo, ti silaw ti kinapudno ti mangpunno kadagiti panunottayo, marugiantayo a pukawen ti tarigagay nga agbasol, ken ditayo tarigagayanen ti magna iti kinasipnget.¹³

Makitatayo a ti panagtungpal ket saan a maysa a pannusa no di ket maysa daytoy a wagas a mangkibin kadatayo iti dana nga agturong iti nadosan a pagtungpalan. Ket in-inut a, ti kinadakes, kinarugit, ken kinakurang daytoy a lubong ket mangrugi a mapukaw. Iti kamaudianan, maipalgak ti saan a magatadan, agnanayon nga espiritu ti nailangitan a kinatao iti kaunggantayo, ket ti raniag ti kinasayaat ket aggapu kadatayo.

Maikarikayo iti Pannakaispal

Patpatgek a kakabsatko, patpatgek a gagayyemko, paneknekak a kitkitaennatayo ti Dios no asinotayo a talaga, ket makitkitanatayo a maikarritayo a maispal.

Mabalin a mariknayo a nadadaelen ti biagyo. Mabalin a nagbasolkayo. Mabalin a mabutengkayo, agladladingitkayo, wenno parparigatennakayo ti panagduadua. Ngem kas iti panang-sarak ti Naimbag a Pastor iti napukaw a karnerona, no laeng itag-ayyo ti pusoyo iti Mangisalahan ti lubong, masarakannakayonto.

Ispalennakayonto.

Itag-aynakayonto ket ibaklaynakayonto kadagiti abagana.

Bagkatennakayonto a yawid iti pagtaengan.

No dagiti ima ti tao ket makabael nga agpatakder iti napintas a balay a pagrukbaban a naggapu kadagiti narumrumek a bato ken dadael, ngarud mabalin a maaddaantayo iti kompiansa ken panagtalek a kabal-elan ti managayat a Nailangitan nga Ama ti mangbukel manen iti kinataotayo. Planona ti mangbukel kadatayo iti maysa a banag a nain-indaklan nga amang ngem iti sigud a kinataotayo—ad-adda pay nga amang ngem iti

kabaelantayo a panunoten. Addaan iti tunggal addang ti pammati iti dana ti kinadisipulo, dumur-astayo nga agbalin a parsua ti agnanayon a gloria ken awan inggana a rag-o a nakaisang-ratantayo a pagbalinan.

Daytoy ti pammaneknekkko, ti bendisionko, ken ti napakumbaba

a kararagko iti sagrado a nagan ti Maestrotayo, iti nagan ni Jesucristo, amen.

DAGITI NAGADAWAN

1. Kitaen iti Erich Kästner, *Als ich ein kleiner Junge war* (1996), 51–52.
2. Lucas 15:4-5.
3. Lucas 15:6.
4. Kitaen iti “Know This, That Every Soul Is

- Free,” *Hymns*, no. 240.
5. Joel 2:12.
6. Mateo 11:28.
7. Doktrina ken Katulagan 88:63.
8. Kitaen iti Alma 32:27.
9. Pagannurotan ti Pammati 1:3.
10. Erich Kästner, *Es gibt nichts Gutes, ausser: Man tut es* (1950).
11. “Have I Done Any Good?” *Hymns*, blg. 223.
12. Kitaen iti Santiago 2:26.
13. Kitaen iti Juan 8:12.

© 2016 ti Intellectual Reserve, Inc. Nailatang amin a karbengan. Naimaldit iti EUA. Pannakaanamongna iti Ingles: 6/15. Pannakaanamongna a maipatarus: 6/15. Pannakaipatarus ti *Visiting Teaching Message, June 2016*. Ilokano. 12865 864